

KINDERRECHTEN BASIS VOOR BURGERSCHAP

BEDANKT!

Op 29 maart 2012 kwamen zo'n 100 genodigden naar het inspiratiediner 'Kinderrechten basis voor Burgerschap' in het Nutshuis in Den Haag. In een zeer divers gezelschap van onder andere politici, experts, beleidsmakers, bestuurders van scholen(gemeenschappen), docenten, onderzoekers, uitgevers, ondernemers en maatschappelijke organisaties werd niet alleen een leerplanvoorstel mensenrechten én burgerschap gepresenteerd, ook spraken prominente juristen, hoogleraren, onderzoekers en direct betrokkenen van de werkvloer over de noodzaak van meer aandacht voor mensenrechteneducatie in het Nederlands onderwijs.

In meerdere rondes werden ervaringen, ideeën en dromen gedeeld. Daarbij kwam vaak naar voren dat je mensenrechten ook vooral moet DOEN. En dat deze echt thuis horen in het Nederlands onderwijs. Onder andere omdat docenten dat zelf willen; omdat het een internationale verplichting is; omdat het leuk is om over de mensenrechten van jezelf en die van anderen te leren; en vooral omdat het goed aansluit bij de praktijk en thema's in het Nederlands onderwijs. Volgens SLO (nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling) zijn er veel aanknopingspunten: *slavernij, kinderarbeid, de Tweede Wereldoorlog, democratie, de Verenigde Naties, doodstraf, godsdienstvrijheid, vrijheid van meningsuiting, wereldburgerschap, arbeidsrechten, emancipatie, discriminatie, het recht op onderwijs, informatie, participatie, bescherming, privacy, etc.*

Al deze onderwerpen komen naar voren in het curriculum én in veel leermiddelen. Alleen worden ze vaker niet dan wel gerelateerd aan de mensenrechten. En, zoals spreker Audrey Osler het verwoordde:

'a right is not a right unless you know about it'.

Audrey Osler, Centre for Citizenship and Human Rights Education:
 'a right is not a right unless you **know** about it'.

Laurien Koster, Commissie Gelijke Behandeling.
 'Bedankt voor ieders inspirerende bijdragen!'

Barbara Oomen, Platform Mensenrechteducatie: 'Nederlandse kinderen leren weinig over mensenrechten, en hier is Nederland vaak op aan gesproken door de Verenigde Naties en de Raad van Europa. Het rechtvaardigt de oproep vanuit de Tweede Kamer voor een **thema-inspectie** naar mensenrechtenonderwijs: deze onderwerpen horen écht in ons onderwijs en bieden ook een prima basis voor het burgerschapsonderwijs.'

Jeroen Bron, SLO: 'Kinder- en mensenrechteducatie vormen een prima basis voor **burgerschap**.'

Quiz: **38%** van de Nederlanders weet geen enkel mensenrecht te noemen.

Marc Dullaert, Kinderombudsman:
 'In Nederland denken we het **Wassenaar** van de wereld te zijn wat betreft de kinderrechten, maar dat is zeker niet waar! Er leven 300.000 kinderen in armoede, jaarlijks zijn bijna 120.000 kinderen slachtoffer van mishandeling, 3000 kinderen wachten al meer dan 4 jaar op uitsluitel over hun asielaanvraag.'

Wat ik als zeer stimulerend heb ervaren was de diversiteit qua achtergrond van de deelnemers: de combinatie van mensen uit het directe veld, politici, bestuurders en achterban-kwekers zorgde voor een mooie kruisbestuiving.

Het gaat niet alleen om het onderwijs geven in kennis over mensenrechten (rijtjes leren), maar ook – en juist – het doen van mensenrechten.

Een inspirerend voorbeeld kwam van een schoolklas die samen normen formuleerde. De regels werden op de deur geplakt, maar ... de leerkracht hield zich er niet aan en de kinderen merkten dat op! De conclusie? Door met de regels en rechten bezig te zijn gingen deze leven.

Kleuters maakten een tekening voor een nieuw klasgenootje dat de taal nog niet kende. Op hun niveau toonden zij een leefwereld vol warmte en respect.

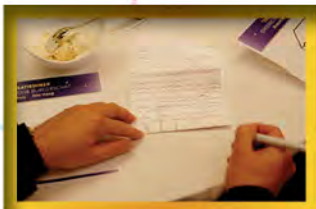
Een methode wereldburgerschap door alle leerjaren heen zou leerkrachten zeer helpen.

Discriminatie in het onderwijs was het meest bediscussieerde thema aan onze tafel. Bijzonder was om te zien hoe de meningen bij het zoeken naar oplossingen uiteen liepen. Voor sommigen was de verdeling naar Zwakke en sterke scholen niet echt te verhelpen. Anderen willen juist kinderen met elkaar in contact laten komen. Een mooi voorbeeld daarvan is 'Welkom in mijn wijk'.

In het kader van de goede ideeën: Kinderen vooral peer to peer over Kinderrechten laten uitwisselen!

ONZE TAFEL GING OVER VREDESEDUCATIE. KINDEREN IN CONTACT LATEN KOMEN MET GASTSPREKERS OF DEELNEMEN AAN EEN HERDENKING WORDT DAARBIJ ALS ZEER WAARDEVOL GEZIEN.

Veel leerlingen op het VMBO hebben zélf een heleboel ervaringen opgedaan op het vlak van mensenrechten. Hierbij aansluiten of putten uit deze levensverhalen werkt dan echt bij lessen over mensenrechten.

Een mooi voorbeeld 'van de werkvloer' is de Jenaplan basisschool De Peppels uit Boxmeer; zij zijn een Asielzoekersschool gestart. Dit werd een succes mede dankzij een betrokken schoolbeleid, een positieve schoolcultuur, actieve ouderparticipatie en een breed (georganiseerd) draagvlak onder leerkrachten, kinderen en ouders,

MENSENRECHTENEDUCATIE?

Er bestaan verschillende benaderingen en definities van mensenrechteneducatie, maar het doel op de lange termijn is altijd om een cultuur te scheppen waarin mensenrechten worden begrepen, erkend en verdedigd. Met rechten komen tenslotte ook verantwoordelijkheden. En individuele vrijheid is een verantwoordelijkheid van ons samen.

'WE ZIJN NU ECHT EEN STAP DICHTER BIJ EEN VASTE VERANKERING VAN MENSEN- EN KINDERRECHTEN IN HET CURRICULUM. HET COLLEGE VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS, DE KINDEROMBUDSMAN, DE ENTHOUSIASTE AANWEZIGHEID VAN OCENW, HET LEERPLAN: DAT KAN HAAST NIET MEER MIS GAAN!'

KADERLEERPLAN MENSENRECHTEN ÉN BURGERSCHAP

Aandacht voor mensenrechten in het onderwijs wordt door iedereen -de overheid inclusief- op prijs gesteld, maar er wordt weinig richting gegeven aan de invulling ervan. Om meer inzicht te geven in mogelijkheden om mensenrechteneducatie in het onderwijs te integreren, heeft SLO in opdracht van het ministerie van Buitenlandse Zaken en in overleg met het Platform Mensenrechteneducatie een leerplanvoorstel voor burgerschaps- en mensenrechteneducatie ontwikkeld. Het leerplanvoorstel is bedoeld als een landelijk, schooloverstijgend kader, dat uitnodigt en inspireert tot uitwerkingen op school- en klasniveau. Hierbij wordt uitgegaan van eigen keuzes, inspanningen en profilering van scholen. Met behulp van het voorstel kunnen scholen en docenten samenhangende keuzes maken voor inhoud, leermiddelen en didactiek.

Zie: www.slo.nl/mre

Hierop kun je het speciale bulletin downloaden, net als het leerplan.

Zie ook het filmpje 'Kinderen interviewen Tweede Kamerleden over mensenrechten'

